

osvrta

Latinština naša svagdašnja VIII

Bruna Kuntić-Makvić

Vrijeme je, dragi čitaoci, da pogledamo što se NOVELIRALO

u primjeni latinskog naslijeđa na naš suvremeni govor. Kao prvo, opažate novi glagol: NOVELIRATI. Zatekli smo ga svježije izmišljena i primijenjena u značenju UNOSITI INOVACIJE.

Još uvijek razmišljamo o tome da li bi njegovu tvorcu bilo jednostavnije da NOVELIRA svoje poznavanje latinskog jezika i unese u njega nužne inovacije, ili da svoj rječnik NIVELIRA sa svojim značenjem i okani se izleta u nepoznato.

Pošto se izmučismo ovim kolebanjem, potražili smo odmor u sportu. Ali jao! Dočekao nas je Mičo Mazele, i uputio da je zagrebačka "Lokomotiva" morala promijeniti ime u "Cibona" zbog EGZISTENCIONALNIH RAZLOGA!

Lijepo, lijepo. Kad je već strani izraz, neka bude što dulji, kud puklo, da puklo! Nije važno što bi se jednakim /ne/pravom moglo reći i

POSTOJANJONALNI RAZLOZI!

Nije baš milozvučno, zar ne? A naoko, u latinskom obliku, izgleda tako lijepo, dugo i skladno... Ima samo jednu manu - ne postoji. Eto, ni u sportu ne nađosmo odmora od ovog čudnog latinizeta. Usudili smo se povjeriti svoje već načete živce radio-Zagrebu i emisiji o kazalištu.

No tu nas već u drugoj rečenici uputiše da će nas "nastojati obavještavati o NAJRECENTNIJIM zbivanjima u kazališnom životu".

Obzirom na to da se RECENTAN u našem suvremenom govoru upotrebljava u značenju POSVE NOV, bio nam je to

NAJ - NAJNOVIJI - JI

pokazatelj da se valja ukloniti s te valne dužine.

Odlučili smo prošetati ulicama grada i potražiti utjehe u stvarnom životu, u lijepim zagrebačkim izložima npr. Kad - u dva, tri od njih eto obavijesti

I VENTURA!

Nakon svih onih -n- o kojima smo pisali u "Latinštinama", a običaj im je da nestaju odande gdje bi morala stajati, dok se pojavljuju tamo gdje ne bi smjela biti, ne bijaše nam čudno što se izgubilo prvo -n- u IVENTURI, već što je drugo ostalo! Sad očekujemo da prije ili kasnije negdje nademo i natpis

IVETURA

kao živ dokaz srodnosti indoevropskih jezika /isp. lat. ivetura, postalo nepoznatim načinom od inventura, i naše narodno "Bula bure tura...itd/.

Kad smo već kod inventure, skrenimo u ekonomiju. Saznali smo da

IPK "Osijek"

"OSTVARUJE REALIZACIJU".

Divne li formule da bi se reklo

OSTVARUJE OSTVARIVANJE!

Predlažemo autoru izreke, koji ju je pobjedonosno unio u dnevnik

radio-Zagreba, da slijedeći puta kaže
REALIZIRATI REALIZACIJU.

Ti će njegova izjava mnogo dobiti na uvjerljivosti. Uopće, držimo da bi takvom izražavanju trebalo dati

PRVI PRIORITET

/PRVO PRVENSTVO/

na svim sredstvima javnog priopćavanja. To bi nesumnjivo ubrzalo

SOCIJALNI I DRUŠTVENI NAPREDAK

/DRUŠTVENI I DRUŠTVENI NAPREDAK/

našeg milijunskog TV AUDITORIJA koji i dalje mirno /ušima/
GLEDA TV program, ili barem na ušima sjedi dok mu se uporno obra-
čaju ovakvim izrazima, sročnim bez ikakva tračka spoznađe o zna-
čenju upotrebljene riječi.

Već smo se počeli baviti mišlju da predložimo osnutak kakve
SERVISNE SLUŽBE

/USLUŽNE SLUŽBE/

koja bi priskakala u pomoć u ovakvim jezičnim neizgodama.

A onda smo saznali za pravo pravcato božanstvo, koje bi moglo,
po običaju starine, uzeti u svoju zaštitu područje ovih grešaka.

To bi bio

GRČKI BOG JANUS

kojega štuje netko iz "Vesele večeri" radio-Beograda.

Mora da je stari bog neobično sretan što mu se područje kulta nag-
lo proširilo. On je inače jedan od rijetkih za kojeg Rimljani nisu
mogli naći paralele u Grka, jer oni jednostavno - nisu imali slič-
no božanstvo.

Možda bi novopečeni grčki Janus pristao da prosvijetli kojeg od
maštovitih stvaralaca našeg najnovijeg latinитета. A ima i nekih
predispozicija: dvije glave, dvoja usta i, kao besmrtnik, gotovo
dovoljno vremena.